

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ

“AVUKATLARIN ETKİNLİĞİNİN ARTTIRILMASI İÇİN YAPILMASI GEREKENLER” KONULU PROJE YARIŞMASI

SAYGIN AVUKAT PROJESİ

Son Başvuru Tarihi : 20.07.2015

Başvuru Sahibi : Fatih ÇALKA (Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi 4. Sınıf Öğrencisi)

Adres : Mahmutbey Cad. 8. Sok. No:47/10 Şirinevler Bahçelievler/İstanbul

Tel. No : 0543 508 86 08

Proje Ortakları : 1) İstanbul Barosu

Adresi : Şahkulu Mahallesi Serdar-1 Ekrem Sokak No:7
Beyoğlu/İstanbul

2) Adalet ve Hukuk Derneği

Adresi : Osmaniye Mahallesi Fabrikalar Cad. No:44 A Blok Kat:2
Bakırköy/İstanbul

Proje Adı : Saygın Avukat Projesi

1. Genel Olarak

Tarih boyunca icra edilen avukatlık mesleği, icra edilen işin önemi nedeniyle her zaman itibarlı bir meslek olarak toplumda yer edinmiştir. Yer ve zamana göre bu mesleğin icrasına yönelik meslek kuralları oluşturulmuş ve icracıların bu kurallara uyulması teşvik edilmiş yahut zorunlu kılınmıştır.

Söz konusu meslek kuralları genel olarak avukatların, mesleğin önem ve niteliğini kaldıracak ve toplumda saygın bir meslek konumundan uzak tutacak hareketlerden kaçınmaya yönelik disiplin kurallardır. Kuralların ana teması olarak avukatların meslek itibar ve saygınlığını korumaya yönelik olduğu dikkatli bir şekilde incelendiğinde büyük bir serahetle görülecektir.

Avukatlık meslek tarihine bakıldığında itibarlı ve saygın duruşu muhafaza etme yükümlülüğü, Roma İmparatorluğu dönemi avukatlarında mesleği yapma şartı olarak öngörülmüştür. Roma dönemi avukatlarında ilk aranan özellik jurisconsult'un (avukat) itibar sahibi bir kişi olmasıdır. Başta hukuk eğitimi almaksızın sadece retorik eğitimi ile mahkemelere çıkan jurisconsultların statüsü İmparator Cladius tarafından resmileştirilerek meslek grubu haline getirilmiştir. Bu halde dahi jurisconsult olabilmenin ilk şartı yüksek itibar sahibi bir kişi olmaktan geçmektedir.¹ Görüldüğü üzere Roma İmparatorluğu'nda toplum nezdinde itibar sahibi olmayan kişilerin mesleğin ağırlığını kaldıramayacağı düşünülerek avukatlığa kabulü engellenmiş ve "itibarlı kişilerin" meslek ağırlığını kaldıracakları varsayımıyla bu kişiler mesleğe kabul edilmiştir.

Roma döneminde mesleğe kabul konusunda şart olarak öngörülen itibar kavramı günümüzde yurtiçi ve yurtdışı kanun ve sözleşmelerde tavsiye hükümler seviyesine indirgenmiştir. Buna örnek olarak Avrupa Konseyi Avukatlık Mesleğinin İcrasındaki Özgürlükler Hakkında 9 Numaralı Tavsiye Kararı, Avukatlık Kanunu'nda bazı hükümler ve Türkiye Barolar Birliği Meslek Kuralları örnek gösterilebilir. Söz konusu metinlerde avukatların hak ve yükümlülükleri yer almaktadır. Ayrıca bu sözleşmelerde meslek içi ve sosyal sorumlulukların daha kolay yerine getirilmesi için mesleki itibar ve genel ahlak kurallarına dikkat edilmesine yönelik maddeler düzenlenmiştir.

Avrupa Konseyi Avukatlık Mesleğinin İcrasındaki Özgürlükler Hakkında 9 Numaralı Tavsiye Kararı "Prensip V" içeriğinde yer alan, "Avukatların toplumdaki yerinin korunması ve özellikle de itibarlarının, onurlarının ve dürüstlüklerinin gözetilmesi"² hükmünde itibara yapılan vurgu konunun ne kadar önemli olduğunu göstermektedir.

¹ Avukatlıkta Geleceğin Uzmanı Projesi 2 . Dönem Tez Çalışması, <http://web.e-baro.web.tr/uploads/55/AVUKATLIKTA%20GELECE%20C4%9E%20C4%B0N%20UZMANI%20PROJES%20C4%B0/agup2donemtez.pdf> Samsun 2013, s.4., erişim tarihi haziran 2015

² http://www.barobirlik.org.tr/mevzuat/avukata_ozel/meslek_kurallari/avr_konseyi_9_nolu_tavsiye_karari.pdf, erişim tarihi haziran 2015

Yine 1136 sayılı Avukatlık Kanunu 34. Madde içeriğinde “Avukatlar, yüklendikleri görevleri bu görevin kutsallığına yakışır bir şekilde özen, doğruluk ve onur içinde yerine getirmek ve avukatlık unvanının gerektirdiği saygı ve güvene uygun biçimde davranmak ve Türkiye Barolar Birliği’nce belirlenen meslek kurallarına uymakla yükümlüdürler.”³ düzenlenmesiyle avukatlara, mesleğe yakışır bir biçimde faaliyet yürütme sorumluluğu yüklenmiştir. Aynı kanunun 134. Maddesinde “Avukatlık onuruna, düzen ve gelenekleri ile meslek kurallarına uymayan eylem ve davranışlarda bulunanlarla mesleki çalışmada görevlerini yapmayan veya görevinin gerektirdiği dürüstlüğe uygun şekilde davranmayanlar hakkında bu kanunda yazılı disiplin cezaları uygulanır.”⁴ düzenlenmesiyle ise 34. Maddede yer alan sorumlulukları yerine getirmeyen meslek mensupları hakkında yaptırım öngörülmüştür.

Avukatlık Kanunu 34. Maddede belirtildiği üzere meslek mensuplarına Türkiye Barolar Birliği meslek kurallarına uyma yükümlülüğü düzenlenmiştir. Genel kurallar başlığı altında yer alan 3. maddede “Avukat mesleki çalışmasını kamunun inancını ve mesleğe güvenini sağlayacak biçimde ve işini tam bir sadakatle yürütür” hükmü avukatların aldıkları işi yerine getirirken toplum nezdinde avukatlık mesleği algısını kötü bir biçimde etkilememesi için dikkat ve özen yükümlülüğünü hatırlatmaktadır. Aynı zamanda 4. maddede düzenlenen “Avukat, mesleğin itibarını zedeleyecek her türlü tutum ve davranıştan kaçınmak zorundadır. Avukat özel yaşantısında da buna özenmekle yükümlüdür.”⁵ hükmü avukatların mesleki faaliyetleri dışında da hal, hareket ve davranışlarında meslek itibarını zedeleyecek tutumlardan kaçınma yükümlülüğü yüklenmiştir. Söz konusu maddede özel yaşantısında dahi bu yükümlülüğü yerine getirme sorumluluğu yüklenmiş olması avukatlık meslek onur ve itibarının ne derece hassas ve dikkat edilmesi gereken bir konu olduğunu açık bir şekilde ortaya koymaktadır. Bu düzenleme şüphesiz avukatlık mesleğinin sadece ticari kazanç kaynağı olmayıp aynı zamanda toplumda önemli bir misyon yüklenmiş olmasından kaynaklanmaktadır.

Yukarıda örnek olarak belirttiğimiz düzenlemeler göstermektedir ki avukatlık mesleği icrasında alınan işi iyi bir şekilde sonuçlandırmak mesleki sorumluluğun yerine getirilmesi

³ 1136 sayılı Avukatlık Kanunu, <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.1136.pdf>, erişim tarihi haziran 2015

⁴ 1136 sayılı Avukatlık Kanunu, <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.1136.pdf>, erişim tarihi haziran 2015

⁵ 1136 sayılı Avukatlık Kanunu, <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.1136.pdf>, erişim tarihi haziran 2015

adına yeterli değildir. Kişilerin aynı zamanda avukatlık mesleğinin kutsallığı ve onurunu korumak adına özel hayatlarında dahi insan ilişkilerinde ve davranışlarında dikkatli davranması gerekmektedir.

2. Meslekte Varolan Mevcut Sorunlar

Meslek onuruna ve saygınlığına yönelik yukarıda belirtilen düzenlemelerin varolmasına karşın ne yazık ki avukatların büyük çoğunluğunun bu yükümlülükleri yerine getirdiği söylenemez. Bunda hukuk fakültelerinden yeni mezun olan genç hukukçuların - avukatların- salt teknik bilgiyle eğitimini tamamlaması, hukukçu sorumluluk ve duruşunun kazandırılmaması sorunun temel kaynağıdır. Sorunun yaşanmasında bugün sayısı yüzü geçen hukuk fakültelerinin sadece bir diploma temin etme kurumu konumuna gelmesi önemli bir etkidir. Genç işsizliğin %20'lerde seyrettiği ülkemizde hukuk fakültesi mezunlarının işsiz kalma oranının %4 olması hukuk fakültelerinin tercihinde önemli bir etken haline gelmiştir.⁶ Üniversite tercihi yapan gençlerin düşüncelerinde yatan “mezun olur olmaz meslek sahibi olma şansı” hukuk fakültelerine rağbeti arttırmakta ve bu durum özellikle avukatlık mesleğine ağır bedeller ödetmektedir.

Meslek, yukarıda belirttiğimiz üzere hukuk fakültesi tercihi yapan gençlerin zihinlerinde yatan “garanti meslek” algısıyla hukuk fakültesinin tercih edilmesinde bedeli ödemeye başlamaktadır. Tarih boyunca onurlu ve saygın meslek olarak ön plana çıkan avukatlık mesleğinin imajı, hukuk fakültelerini bu bilinçle tercih eden mezun hukukçular sayesinde büyük zarar görmektedir. Hukuk fakültelerinden “hukukçu” yerine “hukuk teknisyeni” olarak yetişen, hukukçu duruşu kazanamayan genç mezunlar, diploma sahibi olarak barolara kayıt yaptırmakta ve mesleğe kabul edilmektedir. Barolara yeni kayıt yapan genç avukatlar, fakülte tercihinde mesleğe bakışının sadece “garanti meslek” ve “ticari kazanç” olması sebebiyle meslek onurunu ve itibarını zedeleyecek hal hareket ve davranışlarda bulunması kaçınılmaz olmaktadır. Şüphesiz bunun en büyük zararını, mesleğe bu şekilde bakan, yeni başlayan ve uzun bir süre bu mesleği devam ettirecek genç avukatlar görecektir. Mevcut menfi durumun bilincinde olanlar dahi “köşe kapmaca” olarak nitelendirilebileceğimiz portföy oluşturma çabalarıyla meslek kurallarına aykırı faaliyetlerde bulunarak ekonomik geleceklerini garantiye alma çabasıdadır.

⁶ İşte Avukatlık Mesleğinin Bilinmeyenleri Habertürk Yazı Dizisi, <http://www.haberturk.com/yazi-dizisi/haber/1070820-turkiyede-avukatlik>, erişim tarihi haziran 2015

Bu hususta Türkiye Barolar Birliği gidişattan rahatsız olmakta ve rahatsızlığını soruna müdahale edebilecek kurumlara çözümlerle ilgili kanun değişikliği taslaklarıyla sunmaktadır. Fakat mevcut soruna etkin müdahale edebilecek yetkili organlar durumun iyileştirilmesinden ziyade daha da kötüleştirilmesine yönelik adımlar atmaktadır. Bu duruma etkin müdahale yapabilecek devlet mekanizmaları maalesef konuyu pek önemsememekte yahut durumun vehametinin farkına varamamaktadır.

Tüm bu olumsuzlukların yanında meslek itibarını kavrayan ve ona göre hal ve tavırlarına dikkat eden genç ve idealist avukatlarda mevcuttur. Fakat bu kişiler maalesef azınlıkta kalmaktadır. Bu sebeple genel avukatlık algısı gerek toplum gerek kamu çalışanları nezdinde son yıllarda maalesef zedelenmiştir.

2.1. Avukatlık İtibar Algısı Anketi

Avukatların toplum ve kamu çalışanları nezdinde varolan itibarının eskiye oranla olumsuz olduğu yapılan araştırmalar da göstermektedir. Samsun İli sınırları dahilinde yapılan “Avukatlık Mesleğinde İtibar Analizi Anketi”⁷ mesleğin itibarı, toplum tarafından algılanışı ağıısından somut ve önemli veriler sunmaktadır. Anket Samsun İli sınırları dahilindeki hakim, avukat, savcı, kolluk görevlileri ve vatandaşlar arasında yapılmış olup her grubun ayrı ayrı avukatlık mesleğine bakış ağıısına ilişkin önemli veriler sunmaktadır.

Araştırmada hakim-savcı grubu için Samsun Adliyesi’ndeki görevli olan hakim ve savcılara, kolluk görevlileri grubu için Samsun Emniyeti mensuplarına, avukatlar için Samsun Barosu’na kayıtlı avukatlara, vatandaşlar için ise Samsun İli dahilindeki gerçek ve tüzel kişilere (tüzel kişi yöneticileri) başvurulmuştur. Yöneltilen sorular karşısında alınan cevapların araştırma şirketince değerlendirilmesi sonucunda genel kanaat avukatların itibarının “vasat” olduğu ortaya çıkmıştır.⁸ Araştırma sonucunda dikkat edilmesi gereken sonuçlar şu şekildedir;

⁷ Avukatlıkta Geleceğin Uzmanı Projesi 2 . Dönem Tez Çalışması, <http://web.e-baro.web.tr/uploads/55/AVUKATLIKTA%20GELECE%20C4%9E%20B0N%20UZMANI%20PROJES%20C4%B0/agup2donemtez.pdf> Samsun 2013, s.9., erişim tarihi haziran 2015

⁸ Avukatlıkta Geleceğin Uzmanı Projesi 2 . Dönem Tez Çalışması, <http://web.e-baro.web.tr/uploads/55/AVUKATLIKTA%20GELECE%20C4%9E%20B0N%20UZMANI%20PROJES%20C4%B0/agup2donemtez.pdf> Samsun 2013, s.11., erişim tarihi haziran 2015

1- Hakim ve Savcıların %80'i "avukatların müvekkillerini önemsediklerini fakat bunun sebebinin kendi şahsi çıkarlarının olduğunu" düşünmektedir. Aynı zamanda hakim ve savcıların %38'i "avukatların yeterli donanıma sahip olmadığını" düşünmektedir.

2- Vatandaşların %38'i "avukatların müvekkillerini önemsemediğini" düşünmektedir. Aynı zamanda vatandaşların %60'ı "avukatların dürüst olmadığını" düşünmektedir.

3- Avukatlar grubuna yapılan araştırmada ise "avukatların %58'i müvekkilleri hakkında kaygılandıklarını" düşünmektedir.⁹

Sonuç veriler göstermektedir ki toplumda avukatlık algısı maalesef istenen düzeyde yahut tahmin edilen düzeyde bulunmamaktadır. Bu olumsuz sonuçların ortaya çıkmasında tarafların karşılıklı etkisi olmakla birlikte en büyük sorunun kaynağı olarak avukatların karşı taraflarca sağlıklı iletişim kuramaması, yeterli derecede mesleğin önemini kavrayamayışı ve yeterli donanıma sahip olamayışı ortaya çıkmaktadır.

2.1.1. Anket Sonuçları Hakkında Kısa Değerlendirme

Ankete göre avukatlar hakkında elde edilen veriler ilginç tespitleri barındırmaktadır. Hakim ve savcılar, avukatların müvekkillerini önemsediklerini belirtirken, vatandaşlar bunun tam aksini ifade etmektedir. Ortaya çıkan bu iki farklı sonuç avukatların müvekkilleriyle yeterli iletişim kuramayışını göstermektedir.

Vatandaşların bu şekilde düşünmesinin altında yatan temel sebep avukatların zedelenen imajından ötürü yaşanan "güven" sorunudur. Amerikan gizli servisi FBI "Louis Freeh" tarafından 1994 yılında terörizm ve şiddet suçlarında karışan kişiler üzerinde yaptığı bir araştırmasında özellikle bu suçlara karışmış kişilerin avukatları aracılığı ile dış ilişkilerini kontrol ettiklerini, avukat ile ikili ilişkilerinde en önemli unsurun güven olgusunun yaratılması yönündeki açıklamalarıdır. Yine ABD Adalet Bakanlığı'nın yaptığı bir araştırmada bilgisayar ve fikri haklar konusunda işlenen suçlara karışan suçluların ikili ilişkiler konusunda avukatlarına karşı güven olgusunda ciddi bir boyut kazandığıdır. Ayrıca bu suçlar nedeniyle elde ettikleri birçok mali gücü avukatları aracılığıyla yönettikleri ve kontrol ettiklerine yönelik tespitler elde edilmiştir. Yukarıdaki tanım ve araştırmalardan elde edilen sonuca göre avukat ve müvekkil ilişkisinde karşılıklı güven olgusunun önemi ortaya

⁹ Avukatlıkta Geleceğin Uzmanı Projesi 2 . Dönem Tez Çalışması, <http://web.e-baro.web.tr/uploads/55/AVUKATLIKTA%20GELECE%20C4%9E%20C4%B0N%20UZMANI%20PROJES%20C4%B0/agup2donemtez.pdf> Samsun 2013, s.18., erişim tarihi haziran 2015

çıkılmaktadır. Bu nedenle müvekkil ile avukat arasındaki ilişkinin önceliği güven, gizlilik olgusunun önemi, inanmak, sağduyu, bilgi ve karşılıklı ilişkinin önemi ortaya çıkmaktadır.¹⁰

Ankette aynı zamanda hakim ve savcılar avukatların müvekkillerini önemseydiğini fakat bunun sebebinin avukatların kendi çıkarlarıyla ilişkili olduğu için var olduğunu düşünmektedir. Bu durumdan çıkarılacak sonuç hakim ve savcıların avukatlara “hukukçu” yahut “savunma makamı” olarak bakmadığını tam aksine “tacir” gözüyle baktığını işaret etmektedir. Hakim ve savcılarda oluşan bu kanaat aynı zamanda avukatların, icra ettiği bu onurlu mesleğin itibarlı ve saygın duruşunu tam olarak yansıtamadığını göstermektedir.

Bir diğer önemli sonuç hakim ve savcılarının, avukatlar hakkında yeterli donanıma sahip olmadığı düşüncesidir. Aynı diploma sayesinde mesleki faaliyetlerini yürüten hakim ve savcılarının avukatlar hakkındaki bu düşüncesi avukatların uzmanlaşmamasından ileri geldiğini gösterebilir. Özellikle büyük bürolarda büro yöneticileri kıdemli avukatların genç stajyer ve avukatlara sadece iş dağıtımını yaptığı bu işlerin icrasının genç meslektaşlarca yapıldığı çoğu hukukçu tarafından bilinmektedir. Bu bağlamda adliye işlerinin halledilmesi bağlamında hakim ve savcılarla iletişimde olan genel olarak genç meslektaşlar olduğu için hakim ve savcılarının bu yöndeki görüşleri doğal karşılanmalı fakat kabullenilmemelidir.

2.2. Avukatların Yeterli Donanıma Sahip Olamayışı Sorunu

Mesleğe yeni adım atan genç stajyer ve avukatlar özellikle büyükşehirlerde maalesef yardımcı eleman gibi çalıştırılmakta hukuki bilgi açısından körelmektedir. Büroda iş paylaşımı yapan ve avukattan çok patron vasfında olan büro sahibi kıdemli hukukçuların adliyelerdeki işlerin halledilmesi adına gönderdikleri stajyer ve genç avukatlar zor durumda kalmaktadır. Yeterli donanıma sahip olmadan “yapa yapa öğrenir” mantığıyla çalıştırılan genç meslektaşlar avukatlıktan çok iş takibi alanında yetişmektedirler. Genç avukatların adliye ve diğer kamu kurumları ayağında temas halinde olması yukarıda yer verdiğimiz anketteki sonuçlara sebep olmaktadır. Avukatlarla iletişim halinde olan hakim ve savcılar yahut diğer kamu çalışanları yeterli bilgiye sahip olamadığı için bu durumun tüm avukatlar nezdinde var olduğunu düşünmektedirler. Genç meslektaşların mesleki bilgisinin zorunlu bir yıllık staj süresinde yeterli düzeye ulaşamadığı maalesef ortadadır. Bu durum genç avukatlar arasında önemli bir sorun teşkil etmektedir.

¹⁰ Korkmaz Murat, Müvekkil Beklenti ve Tatmininin Avukat Tarafından Karşılansının Uygulamalı Olarak İncelenmesi, Ankara 2012, s.5.

Sürekli iş takibi yapmaktan muzdarip olan genç meslektaşlar kendi ofislerini açmakta ve gelen her türlü işi ekonomik olarak ayakta kalabilmek adına kabul etmektedir. Uzmanlık alanı dışında yahut yeterli tecrübeye sahip olamadan iş alan genç avukatlar nitelikli şekilde işi sonlandıramamakta ve bu şekilde müvekkiller nezdinde avukatlık mesleği adına kötü bir intiba uyandırmaktadır. Bu durum yine yukarıda belirttiğimiz ankette vatandaş grubuna yapılan sonucu ortaya çıkarmaktadır. Sadece ticari kaygı ve ekonomik olarak hayatını sürdürebilme gayesiyle ve müvekkillerin kaçmaması adına doğruyu söylemekten kaçınarak iş alan avukatlar vatandaşlar gözünde dürüstlükten uzak bir profil oluşturmaktadır.

Bunun yanı sıra özellikle büyükşehirlerde genç meslektaşlar, mevcut avukat enflasyonundan ötürü tedirgin olmakta ve bir an önce deyim yerindeyse portföy oluşturma çabası içine girmektedir. Ticari kaygılarla herhangi bir alanda uzmanlaşmayı ihmal ederek her türlü hukuki uyuşmazlığı kabul eden avukatlar, maalesef müvekkillerin işini istenildiği gibi bazen sonuçlandıramamaktadır. Müvekkillerin gözünde bu sebeple avukatlık mesleği algısı olumsuz bir hal almaktadır. Bu durum avukatların hayat boyu öğrenme ve kendini geliştirme zorunluluğuna ciddi darbe vurmakta ileri nesil avukatların nitelikli hukukçu olabileceği adına kuşku uyandırmaktadır.

2.3. Avukatların Mesleğin İtibarını Sarsıcı Hal ve Davranışlarda Bulunması

Avukatlık mesleği icrası gereği bireysel bir meslek olması sebebiyle itibar algısı kişisel bir şekilde değerlendirilir. Her ne kadar kurumsallaşma düşüncesiyle birleşerek avukatlık bürosu oluşturan birden fazla avukatın yaptığı işin kurumsal olduğunu düşünecek olsak dahi özellikle ülkemiz açısından değerlendirildiğinde, yapılan avukatlık işinin mahkemeler ve avukatın diğer iş yaptığı kişi ve kuruluşlarda bireyselleştiği görülmektedir. Nitekim birden fazla avukatın oluşturduğu bir avukatlık bürosu da bir şirketten farklı olarak büroyu oluşturan avukatların ismi ile kişilik kazanmakta, hukuk bürosunun ismi ise şirket ve kurumlardan farklı olarak kurumsal bir kişilik olarak anılmamaktadır. Ayrıca bir tüzel kişiliği ya da ticari anlamda bir kişilik olmaması sebebiyle de toplu avukatlık bürolarının yaptığı avukatlık hizmeti yine bireysel hizmet olarak değerlendirilmektedir. Tüm bu sebepleri göz

önünde bulundurduğumuzda avukatlık hizmetinin icrasında itibar olgusu avukatın şahsının üzerinde oluşmaktadır.¹¹

2.3.1. Avukatların Toplum İçerisinde Meslek İtibarını Zedeleyen Davranışları

Mevcut avukat yoğunluğu mesleği icra eden kişilerin “avukat iş peşinde koşmaz, iş avukatın ayağına gelir.” ilkesinden uzaklaştırmaktadır. Toplumda varolan hukuki uyuşmazlıkların çözümü için bazı avukatların meslek itibarını hiçe sayarak kendilerine vekalet çıkartmaya çalışması ve bunun için çabalaması mesleğin onurlu icrasını zor duruma sokmaktadır. Bu şekilde gelişen iş piyasası genç avukatlara kendi ekonomik geleceklerini teminat altına almak için köşe kapmacayı kaçınılmaz kılmaktadır. Bu yöntemleri benimseyerek kendilerine müvekkil portföyü oluşturanlar meslek içinde maalesef “pitbull avukat”¹² şeklinde bir sınıf oluşturmaktadır.

Bu husus müvekkillerin yani toplumun avukatlık mesleğine bakışını önemli ölçüde etkilemektedir. Kişiler, bu şekilde avukatların toplumdaki savunma sanatkarı pozisyonunu haliyle göremeyip onları bir “tacir” yahut kendisine gelir elde etmeye çalışan “işçi” olarak görmektedir. Avukatlar bu şekilde kişilere yaklaşarak maalesef kendi icra ettikleri meslek itibarını zedelemekte ve farkında olmadan kendilerine zarar vermektedir.

2.3.2. Avukatların Kamu Kurumlarındaki Mesleki İtibarını Zedeleyen Davranışları

Mesleğe en önemli darbelerden birisi maalesef kamu çalışanlarına karşı avukatların tavır ve davranışlarından gelmektedir. Özellikle icra dairelerinde çoğunlukla hukukçu kimliği taşımayan bazı personellerin mevcut iş takibinin devamında keyfi davranışları avukatları harici bir şekilde para alışverişine (rüşvet) zorunlu olarak sokmaktadır. Bu husus avukatların kamu çalışanları nezdinde saygın itibarını önemli ölçüde zedelemektedir. Elbette bu durum bazı kamu çalışanlarının oturmamış kişiliğinden kaynaklandığı söylenebilir. Fakat avukatların bu duruma pratikte yeterli direnci göstermediği maalesef somut verilerle açıklanamasa da meslek icracılarının çoğunluğu tarafından bilinmektedir.

¹¹ Avukatlıkta Geleceğin Uzmanı Projesi 2 . Dönem Tez Çalışması, <http://web.e-baro.web.tr/uploads/55/AVUKATLIKTA%20GELECE%20C4%9E%20C4%B0N%20UZMANI%20PROJES%20C4%B0/agup2donemtez.pdf> Samsun 2013, s.6., erişim tarihi haziran 2015

¹² Av. Demir Şamil, <http://www.ankarabarusu.org.tr/siteler/ankarabarusu/tekmakale/2009-3/4.pdf>, s.2., erişim tarihi haziran 2015

Türkiye'nin en kalabalık barosu olan İstanbul Barosu çevresinde yapılan Adli Yargıda Yolsuzluk Araştırması bulgularına göre,

- İstanbul barosu avukatlardan beş yılını doldurmuş 666 avukatın verdiği yanıtlarda % 94.9'unun adli yargıda yolsuzluk bulunduğu inandığı;
- Sıklık derecesi bakımından ilk sırada karakollara (% 37.2); ikinci sırada icra dairelerine (% 31.1), üçüncü sırada her birinde birbirine yaklaşık düzeyde bulunduğu (% 12.2), dördüncü sırada bilirkişilere (% 7.7), beşinci sırada mahkeme ve savcılık kalemlerine (% 2.1) ve altıncı sırada hâkim ve savcılara (% 0.6) yer verildiği;
- En yaygın yolsuzluk türü olarak birinci sırada rüşvet (% 56.3), ikinci sırada kayırma (% 37.9), üçüncü sırada haraç (irtikâp) (% 5.4) ve dördüncü sırada zimmet (% 0.3) bulunduğu;
- Hâkim ve savcılarının hediye kabul ettikleri;
- Hâkim ve savcılarının görmekte oldukları davayla ilgili olarak taraflarla özel görüşmeler yaptıkları;
- Kendi kalemlerindeki yolsuzluklara ise pek duyarlı davranmadıkları;
- Avukatların yetkilerini ve konumlarını yolsuzluk aracı yaptıkları; bunlar arasında büyük özel sektör kurum avukatları ile serbest çalışanların ilk iki sırayı oluşturduklarıdır.¹³

Yukarıda yer alan araştırma adli yargıda yer alan tüm meslek gruplarının bir şekilde yolsuzluğa bulaştığını göstermektedir. Bu durumun kötü yansımaları en çok halk ile adliye arasında köprü vazifesi gören avukatlık meslek grubuna zarar vermektedir. Ayrıca bazı avukatların takip ettikleri işi hızlandırma ve kolaylaştırma açısından bu tür yollara başvurması mesleki itibarın kamu çalışanları karşısında da önemli ölçüde zedelemektedir. Bu durum avukatlara karşı kamu çalışanlarının daha rahat tavır takınmasını sağlamaktadır. Bu tür yollara başvurulması avukatlara meslek onur ve itibarını unutturmakta hem de toplumda etik ve ahlaki olarak çöküntüye sebep olmaktadır. Özellikle bu olayların vatandaşların “adalet” aradığı kurumlar içerisinde cereyan etmesi ayrıca üzüntü verici bir noktadır.

2.3.3. Avukatların Genel Manada Davranış, Konuşma ve Mesleğe Yaraşır Şekilde Giyinmemesi Sorunu

¹³ Yücel Mustafa Tören, Avukatlık Meslek Etiğine Kriminolojik Bir Yaklaşım, s.17., <http://tbdergisi.barobirlik.org.tr/m2008-75-410>, erişim tarihi temmuz 2015

Özellikle genç avukatlarda istisnaları saklı kalmak üzere güzel ve iş hayatına uygun giyinme sorunu mevcuttur. Mesleğe yeni başlayan genç hukukçular mevcut çalışma ortamına adapte olamamakta giyim kuşamına yeterli özeni gösterememektedir. Bu durum gerek mesai saatinde gerekse mesai saati dışında kurduğu insan ilişkilerinde farkında olmadan önemli handikaplar oluşturmaktadır. Kurulan ilişkilerde karşı taraf karşısındaki kişinin avukat olduğunu unutup seviyesizce ilişkiler kurma ve sohbet etme cüretini gösterebilmektedir. Nitekim kişinin giyimine gösterdiği özen, karşıdaki kişi tarafından ilk dikkat edilecek husustur.

Öyle ki avukatların yürüyüşüne ve konuşmasına dahi dikkat etmesi gerekir. Bu durum meslek büyüklerince de önemle vurgulanan bir ayrıntıdır. Örneğin İstanbul Barosu Başkanı Av. Doç. Dr. Ümit Kocasakal Habertürk Gazetesi'ne verdiği demeçte “Unutmasınlar ki her avukat birer kanaat önderidir. Dolayısıyla oturmasına, kalkmasına, konuşmasına, giyim ve kuşamına mutlaka dikkat etmelidir. Çünkü bu bir itibar mesleğidir.” ifadesiyle meslek icracılarının toplumdaki pozisyonlarından ötürü ayrıntılara dahi dikkat etmesi gerektiğini belirtmiştir.¹⁴ Yine Paris Barosu Eski Başkanı Avukat Carpertiers, Paris Adliyesinde üzerindeki cübbesiyle yanına koşarak gelen ve ardından önünde saygıyla eğilen meslektaşını “Önce eğilme, üzerindeki şerefli giysi, senin hiçbir makam ve kişi önünde eğilmemeni gerektirir. Sonra koşma. Bu giysi ile yüzyılların onur ve vakarını taşıyorsun. Bu giysi ile başın dik ve vakur dolaşmalısın.” şeklinde veciz bir şekilde uyarmıştır.¹⁵

Bir diğer önemli nokta avukatların sadece hukuki teknik bilgiyle kendini donatması farklı alanlara yönelemeyişi sorunudur. Bu husus avukatların dünyadan uzak bir görüntü çizmesine sebep olmaktadır. Farklı türden bahis açıldığında konuşamayan avukatlar toplum nezdinde sadece hukuk teknisyeni olarak görülmesine sebebiyet vermektedir. Oysa ki avukatlar sadece hukuk bilgisiyle değil aynı zamanda toplumu daha ileriye taşıma adına herhangi bir konuda da fikir beyan edebilmeli, çözüm üretebilmelidir.

Bu alt başlık altında sayılan hususlar aslında şu şekilde veciz bir şekilde özetlenebilir; “Kişi giyimiyle ağırlanır, düşünceleriyle uğurlanır.”. Kısaca avukatların mesleğe yaraşır bir biçimde giyime sahip olması, hal ve hareketlerine dikkat etmesi ve yine mesleki saygınlığı koruyacak düşünce sisteminin olması gerekmektedir.

¹⁴ İşte Avukatlık Mesleğinin Bilinmeyenleri Habertürk Yazı Dizisi, <http://www.haberturk.com/yazi-dizisi/haber/1070820-turkiyede-avukatlik>, erişim tarihi haziran 2015

¹⁵ Mısır M. Haşim, Mitolojiden Günümüze Savunma, <http://www.yeniyaklasimlar.org/m.aspx?id=2216>, erişim tarihi haziran 2015

2.3.4. Avukatların Teknolojiyi Etkin Kullanamaması Sorunu

Teknoloji hayatımızın her alanında artık kendini göstermekte, hayatımızın akışını kolaylaştırmakta ve hızlandırmaktadır. Bu hızlı akışın iş dünyasında işlerin yapılması ve çözülmesi adına artı katkı sağladığı kuşkusuzdur. Teknolojinin getirdiği akıllı telefonlarda bulunan bazı uygulamalarla artık işlerin kolayca halledilebildiği kuşkusuz herkesçe bilinmektedir.

Hal böyle iken teknolojiye karşı direnç göstererek eski usul çalışma yöntemleriyle mesleki faaliyetlerini sürdüren avukatlar mevcuttur. Bu avukatların yanında çalışan genç stajyer ve avukatlar büronun çalışma yöntemine ayak uydurmak zorunda olduğundan teknolojinin iş akışını nasıl kolaylaştırdığını bilemeden mesleği öğrenmektedirler. Öyle ki halen UYAP kullanımına mesafeli duruşunu sürdüren avukatlar mevcuttur. Bunun yanı sıra Google Play Store ve Apple Store gibi uygulama marketlerinde hem ücretsiz hem de cüzi fiyata uygulamalar mevcutken bunlardan bihaber şekilde genç avukatlar mesleği öğrenmektedir. Genç meslektaşların sık sık yolculuk (duruşmalar, adliyelerdeki takip işlemleri vs.) yaptığı göz önünde bulundurulduğunda yolculukları sırasında dahi bu uygulamalar sayesinde birçok işlerini halledebilmeleri mümkündür. Avukatların bu uygulamalardan haberdar olmaması ve UYAP'ı etkin kullanamaması sebebiyle rekabet gücü düşmekte bundan ziyade kendilerine ayıracakları muhtemel zamanı kullanması mümkün olmamaktadır.

2.3.5. Avukatların Toplumda Görünür Hale Gelememesi Sorunu

Hukukçu kimliği taşıyarak toplumda en fazla temasta bulunan meslek grubu avukatlıktır. Fakat bu temas maalesef avukat-müvekkil ilişkisinden öteye geçememektedir. Avukatlar, toplumdaki mevcut hukuki sorunların çözümünde kutsal bir misyon üstlenmesine rağmen maalesef buna görünürlük kazandıramamaktadır. Toplumda üstlendikleri bu misyon, maalesef toplum nezdinde yeterli bilinirlik ve farkındalık oluşturamamaktadır.

Mevcut durum avukatların toplumda önemli bir görevi olduğunu topluma unutturmaktadır. Bu konuda gerek Türkiye Barolar Birliği Gerekse diğer Barolar yer yer toplumu ilgilendiren önemli konularda açıklamalar yapmasına rağmen maalesef yeterli olamamaktadır. Nihayetinde mesleki kamu kurumu olan barolar elinden geldiğince toplumda

avukatların sesini duyurmaya çalışsa da mesleki kamu kuruluşu pozisyonu zaman zaman engel olmaktadır.

Bu alanda varolan boşluğu avukatların oluşturduğu sivil toplum kuruluşları doldurması gerekmektedir. Fakat avukatların oluşturduğu STK'lar ülke gündemine yahut bulunduğu yerin sorunları hakkında henüz yeterli söz sahibi olamamaktadır. Belki de bugün avukatların en çok duyduğu ihtiyaç Tüsiad benzeri bir Sivil toplum kuruluşudur.

Avukatların toplumda görünürlüğünün artırılması için özellikle basın ve yayın kuruluşlarıyla ilişkilerin geliştirilmesi gerekmektedir. Fakat bu neviden bir hamlenin avukatlık reklam yasağı yönetmeliğine takılması muhtemel olup bunun dikkatli bir şekilde planlanıp icraya konulması gerekir.

SAYGIN AVUKAT PROJESİ

1. Projenin Amacı

Uluslararası metinlere baktığımızda, 12 ülke baro temsilcisinin 28.10.1988 tarihinde Strazburg'da yaptıkları toplantıda oybirliği ile kabul ettikleri Avrupa Birliği Barolar Konseyi Meslek Kuralları ile yine Avrupa Birliği Bakanlar Komitesinin Avukatların Özgürlüğü Metni, Sekizinci Birleşmiş Milletler Konferansı tarafından kabul edilen ve Havana Kuralları olarak da bilinen Avukatların İşlevlerine İlişkin Temel İlkeler çerçevesinde; hukuka saygı ilkesi üzerine kurulmuş bir toplumda önemli bir role sahip olan avukatın görevi, yasanın çizdiği sınırlar içinde sadece vekalet görevini özenle yerine getirmekle sınırlı olmayıp, hem adalete ve hem de hak ve özgürlüklerini savunmakla yükümlü olduğu yargılamaya tabi kişiler için vazgeçilmez değerdedir.¹⁶

Avukatların, bu görevlerini yerine getirirken mesleğin daha iyi bir şekilde icrası adına sorumluluklarının farkındalığıyla hareket etmesi ve buna göre toplumda pozisyon alması gerekir. Fakat avukatlık mesleği adına yukarıda sayılan sorunlar, meslektaşların bu onurlu görevin ifasında yeterli bilinç ve sorumlulukla hareket etmediğini göstermektedir. Elbette toplumdaki misyonunu kavramış, vizyon sahibi ve bu şekilde mesleğini ifa eden avukatlarda mevcuttur. Fakat bu tür avukatlar meslek icracıları arasında azınlıkta kalmaktadır.

¹⁶ <http://eski.ankarabarasu.org.tr/AcisKonusmalari.aspx?Type=Detail&id=3831>, erişim tarihi temmuz 2015

“Meslekte varolan mevcut sıkıntılar” başlığı altında belirtilen sorunlar avukatların azımsanmayacak kesiminde ne yazık ki mevcuttur. Ülkemizde avukatlık mesleği dışındaki kişilerin avukatlar hakkında bu şekilde düşünmesi gerçekten üzücü bir durumdur. Özellikle birçok genç avukat “avukatlar dolandırıcıdır, yalancıdır” gibi sözlerle karşılaşmış ve halen karşılaşmaktadır. Maalesef acı tablo bu kötü sözlerin avukatların yüzüne söylenecek cüreti gösterebilmeye kadar ulaşmıştır. Toplumda avukatlar hakkında bu tür düşüncelerin bile varolmaması gerekirken hal bu noktaya varmıştır. Burada sorunu biraz da kendimizde aramak gerekir. Avukatların ekonomik ve şahsi eylemlerini aynı zamanda karşıdaki kişinin bizlere “avukat” unvanıyla baktığını unutarak yapması mesleğe algının bu noktaya ulaşmasına sebep olmuştur. İcra edilen mesleğin önemi sebebiyle mesai saati dışında bile avukatların kendi davranışlarına dikkat etmesini gerektirmektedir.

Avukatlık mesleğinin etkinliğinin artırılması ancak bu şekilde mümkün olabilecektir. Birçoğumuz hayat deneyimlerimizden biliriz. Toplumda yahut bir grupta etkin bir rol üstlenebilmek için belli hasletlere ve erdemlere sahip olmamız gerekir. Ancak bu şekilde toplumun ilerlemesi adına yön veren pozisyonumuzu korumamız mümkün olabilecektir. Avukatlar, mesleğin anlam ve önemini kavradıklarında toplumda en büyük etkiyi uyandıran meslek grubu içinde olduğunun farkına varacaktır. Paris Barosu Eski Başkanı Rousse’in ifadesiyle avukat “ bütün memleketlerin yerlisi, bütün yüzyılların çağdaşıdır”¹⁷ Mesleği icra edenlerin aynı zamanda toplumda hatta dünyada önemli bir misyonu üstlendikleri bilinci, galiba meslektaşlardaki en büyük eksikliklerdir.

Tüm olay sadece bundan ibarettir. Avukatların saygın bir meslek icra etmesi sebebiyle toplumda etkin bir pozisyonda olduğunu hatırlatmak olmalıdır. Yaptığı işin farkında olan toplumdaki konumunun sorumluluğunun bilincinde olan avukatların sayısı arttığı sürece avukatların toplumda etkinliğinin artması mümkün olacaktır.

2. Proje İçeriği

2.1. Proje Hedef Kitlesi

Bu hususta tecrübeli avukatların çoğu mesleği uzun süredir icra etmesinden ötürü bu bilincin farkındadır. Fakat genç meslektaşların bu olgunluğa ulaştığı ne yazık ki söylenemez. Özellikle son yıllarda artan hukuk fakültesi mezunları maalesef mesleğin bilincinden uzak bir şekilde mezun olmakta ve mesleği icra etmektedir. Büyük bürolarda tecrübeli avukatların

¹⁷ <http://eski.ankarabarusu.org.tr/AcisKonusmalari.aspx?Type=Detail&id=3831>, erişim tarihi temmuz 2015

sadece iş organizasyonu ile sınırlı faaliyet yürütmesinin sonucu olarak genç avukatlar büronun dışındaki işlerini (adliye, tapu müdürlükleri, ticaret sicil odaları vs. kamu kurumundaki işler) takip etmektedir. Bu vesileyle kamu kurumları personelleriyle teması geçen avukatlar, genellikle stajyer avukat ve genç avukatlardır.

İstatistiklere bakıldığında 31.12.2013 tarihli rakamlara göre Türkiye’de avukat sayısı 81.544 kişiye ulaştığı görülmektedir. 49.518 kişinin erkek 32.026 kişinin kadın avukat olduğu ve kadın avukat sayısında yükseliş olduğu gözle çarpıcıdır. Yine aynı verilere göre İstanbul Barosuna kayıtlı avukat sayısı toplamda 31.183 rakamına ulaşmıştır.¹⁸ Güncel rakamların bundan daha fazla olduğu herkesçe bilinmektedir. Kaldı ki hukuk fakültelerinin son yıllarda artması ve kontenjanlarının artırılması sebebiyle mesleğe adım atanların daha da artmasına sebep olmaktadır. Avukat sayısındaki artış hızını katlayarak devam etmektedir.

Öte yandan mesleğe son on yılda 30.000, son beş yılda ise 15.000 avukat katılmıştır. Bu veriler ışığında günde 10-11 genç hukukçunun avukatlık mesleğine adım attığı hesaplanmıştır. Türkiye Barolar Birliği rakamlarına göre 2012 yıl sonu itibarıyla 78.179 avukat sayısına ulaşılmış, 2007 yıl sonu itibarıyla ise bu rakam 60.710 olmuştur. Aradaki fark yaklaşık 17.500 kişidir. Buradan hareketle 5 yıl ve daha az kıdeme sahip avukat sayısının toplam avukat sayısının yaklaşık %22-23’ünü oluşturduğu görülmektedir. Ve bu oran her yıl yukarıya doğru yükselmektedir.¹⁹

Mevcut veriler 2-3 yıl önceki veriler olmakla birlikte genç avukatların tüm avukatlar içinde oranının her gün artmakta olduğu herkesçe bilinmektedir. Bu verilerden şu sonuç çıkarılabilir: vatandaşın genç bir avukatla karşılaşma olasılığı diğer kıdemli avukatlara göre daha fazladır. Bu şu anlama gelmektedir: toplumda mesleği etkin hale getirmek istiyorsak öncelikle mesleğe yeni adım atmış avukatlık bilincinin oturmasının uzun süre alacağı genç avukatları proje kapsamında hedef haline getirmek daha isabetli olacaktır.

Aynı zamanda mevcut fakültelerin durumunu göz önüne alırsak ileriki yıllara da etkili olabilecek bir proje hedefliyorsak yine genç stajyer ve avukatlar bağlamında proje faaliyetlerini yürütmek daha isabetli olacaktır.

¹⁸ <http://www.hukuksokagi.com/avukat/turkiyede-avukat-sayisi-87-bin-her-893-kisiye-1-avukat-dusuyor/>, erişim tarihi temmuz 2015

¹⁹ <http://web.e-baro.web.tr/uploads/20/kitapcik.pdf>, erişim tarihi temmuz 2015

Avukat sayısının artma hızının da arttığı göz önünde bulundurulduğunda 0-3 yaş (stajyer avukat ve meslekte 2 yıllık tecrübeye sahip avukat) avukat grubuna proje faaliyetlerinin yapılması daha isabetli olacaktır. Bu sebeple proje kapsamında stajyer avukatlar ve en fazla 2 yıllık kıdemi bulunan avukatlar “ana hedef grup” olarak belirlenmiştir. Bunun yanı sıra;

- Hakim, savcı,
 - İcra Müdürlüğü personelleri ve Mahkeme Kalemî Çalışanları,
 - İlçe Emniyet Müdürlüğü polis memurları ve amirleri,
 - İlçe tapu müdürlükleri
- Olarak toplamda beş farklı “hedef grup” belirlenmiştir.

2.2. Nihai Yararlanıcılar

Proje kapsamında hedef kitle olarak belirlediğimiz stajyer avukat ve meslekte 2 yılını doldurmuş avukatlar nihai yararlanıcılar olacaktır. Hedef grubun İstanbul Barosu’na kayıtlı olması gerekmektedir. Aynı zamanda seminer verilecek hedef grubun İstanbul Barosu Bakırköy Staj Eğitim Merkezi’ne ulaşımının kolaylığı gözetilecek ve seminerlere katılım şartı aranacaktır.

Seminerlerin çarpan etkisi gözetildiğinde projeden dolaylı olarak hedef grubun dışında yansımaları olacaktır. Yansımalar, seminer katılımcılarının sosyal ortamlarda eğitimden elde ettikleri bilgi ve birikimlerini meslektaşlarla paylaşımı sayesinde İstanbul’daki birçok avukatın faydalanması mümkün olacaktır.

Proje kapsamında diğer dört farklı gruba verilecek seminerler Bakırköy İlçesi’nde başlayacaktır. Yani ilk olarak Bakırköy Adliyesi hakim ve savcılarına, icra müdürlüğü ve mahkeme kalemî çalışanlarına, Bakırköy İlçe Emniyet Müdürlüğü polis memurları ve amirlerine, Bakırköy İlçe Tapu Müdürlüğü memurlarına ayrı ayrı seminerler verilecektir. Seminerler verildikten sonra yine aynı şekilde daha sonra kararlaştırılacak komşu ilçeye (örneğin Küçükçekmece) geçilecek ve orada proje hedef grubu kapsamına giren görevlilere seminerler verilecektir.

2.3.1. Seminer Grupları ve Katılımcı Sayısı

Düzenlenmesi planlanan seminerlere hedef grubun tümünün katılımı sağlanacaktır. Hedef grubun, %40'ı stajyer avukat, %35'i en fazla 1 yıllık kıdemi bulunan avukat ve %25'i en fazla 2 yıllık kıdemi bulunan avukattan oluşup toplamda 100 kişiden oluşacaktır (fiziki imkanlar elverdiği takdirde sayı mümkün olduğunca fazla tutulacaktır.). Sayının kıdem arttıkça düşmesinin sebebi meslekte diğer kişilere göre tecrübe edinmiş kişilerin daha fazla iş yükü olması sebebiyle katılımının zorlaşmasıdır. Ayrıca kıdemle artan mesleki tecrübe sebebiyle seminerlerden elde edeceği faydanın azalması bir diğer etkidir.

Bunun yanı sıra hedef grup içerisinde bulunan stajyer avukatların Adalet ve Hukuk Derneği'nde halihazırda devam eden "Avukatlık Akademisi"²⁰ seminerlerine katılımı sağlanacaktır. Bahis konusu avukatlık akademisi tecrübeli hukukçuların dava ve icra dosya incelemesi yaptığı aynı zamanda mesleki deneyimlerin aktarıldığı seminerlerdir. Buradan hareketle sadece stajyer avukatlara yönelik olmasının sebebi, stajyer avukatların teori ve uygulama adaptasyonunun hızlandırılmasını sağlamaktır. Dernek merkezi Bakırköy Adliyesi karşısında olup İstanbul Barosu Staj Eğitim Merkezi'ne ulaşımı aynı şekildedir. Stajyer avukatların dernek merkezinde yapılacak hukuk tekniği ağırlıklı bu seminerlere katılımının zorunluluğu yoktur. Fakat hedef grup olarak belirlenen 100 kişinin İstanbul Barosu Staj Eğitim Merkezi'nde gerçekleştirilecek seminerlere katılımı zorunludur.

2.3.2. Katılımın Sağlanması

Ana hedef grubun seminerlere katılımının sağlanması İstanbul Barosu tarafından sağlanacaktır. Diğer 4 grup için seminer düzenlenmesi ve katılımının sağlanması yine İstanbul Barosu'nun bürokratik temasları neticesinde kesinlik kazanacaktır. İstanbul Barosu, söz konusu proje kapsamında ilçedeki her hedef grubun mülki amirine seminerlere katılımının sağlanması adına talep yazısı gönderecektir. Bu bağlamda ilk olarak İstanbul Barosu'nun talep yazısı göndereceği kurumlar, Bakırköy Tapu Müdürlüğü ve Bakırköy İlçe Emniyet Müdürlüğü personelleri için Bakırköy Kaymakamlığı, Bakırköy Adliyesi savcılarını için Bakırköy Cumhuriyet Başsavcılığı ve Bakırköy Adliyesi Hakimleri için HSYK olacaktır.

2.3.3. Proje Kapsamında Verilecek Seminer Sayısı, Periyodu, Yerleri ve Süresi

Yukarıda Seminer verilecek beş hedef grup içinde olan avukat grubuna seminer verilecek yerler belirtilmiştir. Bunun yanı sıra diğer grup olan hakim-savcı grubuna hangi

²⁰ <http://adaletvehukuk.org/stajyer-avukatlar-icin-avukatlik-akademisi/>, erişim tarihi temmuz 2015

adliyede görevli iseler o adliyenin seminer salonunda verilecektir. Örneğin Bakırköy Adliyesi'nde görevli olan hakim savcılar için Bakırköy Adliyesi seminer salonunda seminer verilecektir. Bakırköy Adliyesi icra ve mahkeme kalemi personelleri için ise yine görevli oldukları adliyede seminer verilecektir.

Bunun yanı sıra Kolluk görevlilerine verilecek seminerler İlçe Emniyet Müdürlüğü konferans salonlarında seminer verilecektir. Yine tapu müdürlüğü personelleri için İlçe Tapu Müdürlüğü konferans salonlarında seminer verilecektir. Şayet bu kurumların seminer salonları yoksa İstanbul Barosu Staj Eğitim Merkezi'nde hedef grupları ağırlanacak (baro servis araçları ulaşım açısından kullanılabilir) ve burada seminer verilecektir.

Söz konusu kurum çalışanlarında kendi görevli oldukları kurumlarda seminer verilmesi seminerlere katılımın sağlanması açısından daha uygundur. Bu yüzden hedef gruplara verilecek seminerlerin olabildiğince kendi çalıştıkları kurumlar dahilinde seminerlerin organizasyonu sağlanmaya çalışılmalıdır.

Her ilçede bulunan hedef gruba sadece bir kez seminer verilecektir. bu şekilde seminerlerin sıradan hale gelmesi engellenecektir. Avukatlar haricinde diğer hedef gruplara verilecek seminerler 2 ayda 1 olmak üzere yılda 6 kez yapılacaktır. Yani bu şekilde 6 ayrı ilçede belirlenen hedef gruplara seminerler verilecektir. Seminerlere katılımın yoğun olması açısından hedef grupların uygun zamanı dikkate alınacaktır. Seminerlerin verileceği zaman bu bağlamda Cumartesi sabahı yahut mesai saati haftaiçi kararlaştırılan herhangi bir günün mesai saati bitiminde olabilir.

Avukatlara verilecek seminerler ise Ayda bir kez olmak üzere yılda 12 defa yapılır. Bu seminerlere yukarıda belirtildiği üzere kararlaştırılacak 100 kişinin katılımı zorunludur. Fakat belirlenen 100 kişi haricinde arzu eden avukat ve stajyer avukatlar fiziki imkanlar elverdiği ölçüde ihtiyari olarak katılabilir.

Tüm gruplara verilecek seminerlerin süresi en fazla 4 saat olup 2 oturum olarak düzenlenecektir. Bu şekilde seminerlerin sıkıcı olması engellenecek, verimli olması sağlanacaktır.

2.3.4. Düzenlenecek Seminerdeki Konuşmacılar, Eğitimciler ve Seminer Konuları

Seminer verecek eğitimcilerin alanında uzman kişilerce verilmesi en önemli noktadır. Aynı zamanda pratikte tecrübesi olan kişilerin seminer vermesi bir başka tercih sebebidir.

Avukat grubu haricinde diğer gruplara verilecek seminerler İstanbul Barosu Avukat Hakları Merkezi'nde görevli olan Kıdemli Avukatlarca verilecektir. Bu seminerlerde Hakim ve Savcı grubuna anlatılacak hususlar Avukatlık Kanunu kapsamında avukatların sahip olduğu hakları ve avukatların yargının kurucu unsurlarından olduğu hatırlatılacaktır. Ayrıca avukatlara yargı bağlamında sahip olduğu pozisyona gereken saygının gösterilmesi bunun ülkedeki adalet olgusuna olumlu katkı sağlayacağı ifade edilmelidir.

Diğer 3 hedef gruba ise (kolluk kuvvetleri, tapu müdürlüğü çalışanları, icra müdürlüğü ve mahkeme kalemi personeli) avukatların mevcut iş takibi sırasında taleplerinin usulsüz şekilde red ve kabulünün ülke yargı sistemine zararlı olduğu bu şekilde görevlerini farkındalıkla ve bilinçli bir şekilde icra etmeleri gerektiği anlatılmalıdır. Aynı zamanda Avukatlık Kanunu'na göre avukatların talebi halinde kamu görevlilerinin "yardımcı olma zorunluluğu" olduğu nitekim avukatların aynı zamanda kamu görevi ifa ettikleri hatırlatılmalıdır.

Avukat grubuna verilecek seminerler ise yine İstanbul Barosu Avukat Hakları Merkezi'nde görevli olan avukatlarca seminerler verilecektir. bunun yanı sıra alanında uzman kişilerce (avukat kimliği taşıması önemli değil) avukat hedef grubuna;

- 3 ayda bir olmak üzere toplam 4 kez Avukatlık Kanunu'ndan kaynaklanan avukat hakları ve Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kuralları eksenli seminer verilecektir.
- Avukatların mesleğe yaraşır bir şekilde giyinmesi için moda tasarımcısı yahut stilist tarafından bir kez seminer verilecektir.
- Avukatların teknolojiyi daha etkin bir şekilde kullanması için teknolojiyi etkin kullanabilen bir avukat tarafından 1, bilişim uzmanı tarafından 1 olmak üzere toplam iki kez seminer verilecektir. Bu iki seminerde Uyap'ın daha etkin kullanılması, akıllı telefonlarda varolan mobil uygulamalar hakkında bilgilendirme, bulut teknolojisi gibi konular hakkında bilgi verilecektir.

- Avukatların yürüyüş ve duruş, oturma-kalkma konusunda yine alanında uzman kişilerce 1 kez seminer verilecektir (alanında uzman kişi için Nişantaşı'nda bulunan zarafet akademisinden eğitimciler getirilebilir.²¹).
- Avukatların müvekkil, hakim-savcı, kamu çalışanları ve sosyal hayatta etkili iletişimin sağlanması adına 2 kez etkili iletişim, güzel konuşma ve hitabet eğitimi verilecektir. Bu seminerin biri kıdemli bir avukat tarafından bir diğeri ise bu alanda uzmanlaşmış kişisel gelişim uzmanı tarafından verilecektir.
- Yine alanında tanınmış 2 Avukat tarafından 2 seminer verilecektir. bu seminerler söyleşi tarzında olacaktır. Bu söyleşilerde geçmişten günümüze avukatlık ve avukatın toplumdaki sorumlulukları, meslek etiği ve meslek onuru, aynı zamanda genç avukatların nasıl nitelikli hale gelebileceği konusunda rehberlik niteliğinde seminerler olacaktır.

Avukat hedef grubuna verilecek bu seminerler dışında avukatların kişisel gelişimi açısından İstanbul Barosu tarafından kitap listesi hazırlanacaktır. Kitap listesinde yer alacak kitapların hukuk tekniğinden çok genel kültür bağlamında konular içeren kitaplar olması gerekmektedir. Bu kitapların proje kapsamında okunması daha sonra kararlaştırılmak üzere zorunlu kılınabilir, yahut okunması tavsiye edilen kitaplar statüsünde değerlendirilebilir.

2.3.5. Hedef Gruplara Verilecek Seminerler Sonunda Elde Edilecek Kazanımlar

Avukat hedef grubu dışında diğer gruplara verilecek seminerler, avukat haklarını hatırlatacak nitelikte ve tonda olmalıdır. Avukatların sahip olduğu hakların etkin kullanımı toplumdaki yargı algısına katkı yapacağı, bunun dolaylı olarak diğer kamu kurumlarına güveni arttıracacağı kuşkusuzdur. Nitekim “adalet mülkün temelidir”. Adalet dediğimiz olgu ülkemizde “hakim, savcı ve avukattan” oluşan üçlü sac ayağı şeklinde varolduğu herkesçe bilinmektedir. Bu sac ayaklarından herhangi birisinin görevini etkin şekilde yerine getirememesi toplumdaki adalet algısına zarar vereceği maalesef ülkemizin son yıllarında gerçekleşen olaylardan anlaşılmaktadır. Seminerlerde adalet kavramına vurgu yapılması diğer hedef grupların avukatlığın toplumda olması gereken pozisyonunun kabullenilmesi açısından daha kolay hale gelecektir.

Avukat grubuna verilecek seminerler mesleğin onurunu muhafaza etme adına önemli katkı sağlayacaktır. Avukatların toplumda ne derece önemli bir görevi ifa ettiği bunun

²¹ <http://zarafetakademi.com/index.php/hakkimizda/>, erişim tarihi temmuz 2015

getirdiği sorumlulukların bilincinde olduğu hatırlatılarak mesleki bilinç ve saygınlık kazandırılacaktır. Avukatlara verilecek yukarıda belirtilen seminer konuları en nihai olarak bu amaca hizmet edecektir. Bu konuda vurgu yapılacak seminerlerde genç avukatların toplumda mesleğin getirdiği pozisyon farkındalığı artacak ve gerek iş hayatında gerek sosyal hayatında hal hareket ve tavırlarına dikkat edecektir.

2.4. Projenin Yüzeysel Bazda Yayılması

Bahse konu projede yukarıda açıkladığımız hususlardan anlaşılacağı üzere ana hedef grup olarak avukatlar grubu belirlenmiştir. Nitekim avukatların toplumda etkinliğinin beklenen ölçüde olmaması sorununu toplumda aramak değil kendi meslek grubumuzda aramamız daha isabetli ve daha olgun bir davranış olacaktır. Bu hususta ana hedef grup olarak yukarıda belirtildiği üzere 100 kişilik stajyer avukat ve en fazla 2 yıl kıdemi olan genç avukatlar belirlenmiştir. Fakat projenin avukatlar bağlamında daha geniş alana yayılması, aşağıda belirteceğimiz kritik dokunuşlarla sağlanabilir.

2.4.1. Kitap Basılması

Özellikle genç avukatların mesleki bilince tam olarak kavuşması açısından İstanbul Barosu tarafından kitap basılacaktır. Kitap en fazla 200 sayfa olup başlangıç olarak 5000 adet basılacaktır. Kısa olmasının sebebi avukatların sık sık seyahat etmeleri sebebiyle yolda okunabilecek rehber bir kitap olarak düşünülmesidir.

Kitapta tarihte iz bırakan ünlü avukatların hayatı yer alacaktır. Bu sayede kitap okuyucularının bu ünlü avukatlar ile kendilerini özdeşleştirilmesinin yolu sağlanacaktır. Bu kitapta yer alan hayatların yaşanmış olması okuyucular açısından ayrıca etkili olacaktır. Okuyucular belki de bu hayatlardan etkilenip, kendilerine rol-model olarak benimseyebileceklerdir.

Kitapta ayrıca tarihte iz bırakan ünlü savunmaların derlemesi yapılacaktır. Bu şekilde de avukatların aslında ne denli önemli bir görevi ifa ettiklerinin bilinci uyandırılacaktır. Nitekim “hiçbir zaman verilen bir karar tarihte kayda geçmemiştir ama yapılan savunmalar tarihte kayda geçmiştir.”. Kitap içeriğinde yer alan bu hususların yer almasıyla okuyucuların mesleğe duygusal bağlılıkları arttırılacaktır.

2.4.2. Afişlerin Hazırlanması

Proje, adliyelerde mevcut baro odalarında bulunan ilan panosuna asılacak afişlerle tanıtılacaktır. Bu şekilde projenin tanıtımı yapılacak, geniş kitlelere ulaşımı sağlanacaktır.

Proje kapsamında yürütülen faaliyetlerden biri de içeriğini tarihte yer etmiş ünlü avukatların veciz sözlerinin oluşturduğu afişler hazırlanacaktır. Avukatların çoğunun adliyedeki iş takibi sırasında baro odalarına yolunun düştüğü herkesçe bilinmektedir. bu şekilde sürekli olarak avukatların icra ettiği mesleğin ağırlığı hatırlatılacak, avukatlar bu manada diri tutulacaktır.

Bunun yanı sıra avukatlara somut olarak uyarıların yer aldığı afişler hazırlanacaktır. Bu afişlerde pratikte hakim, savcı, meslektaşlar ve memurlarla olan iletişimde eksiklikten ötürü kaynaklanan sorunlara yönelik pratik ve kısa uyarılar yer alacaktır. Avukatların sık sık adliyede iletişim eksikliği yahut karşılıklı anlayışsızlıktan ötürü sorunlar yaşadığı meslektaşlar tarafından bilinmektedir. Hazırlanacak bu afişlerde kısa ve öz uyarı ve tavsiyelerle avukatlara iletişim konusunda yardımcı olacaktır.

2.5. Projenin Finansı

Proje kapsamında verilecek seminerler İstanbul Barosu ve Adalet ve Hukuk Derneği tarafından finanse edilecektir. Bu kapsamda hedef gruplara verilecek seminerler, eğitimcilerin hizmet ücretleri, kitap basım giderleri ve afiş giderleri İstanbul Barosu ve Adalet ve Hukuk Derneği tarafından karşılanacaktır.

Adalet ve Hukuk Derneği'nde yapılacak stajyer avukatlara yönelik zorunlu olmayan hukuk tekniği ağırlıklı seminerlerin giderleri ise dernekçe karşılanacaktır. Projeyi finanse etme sorunsalı bu şekilde tasarlanmış olmakla birlikte tarafların aralarındaki anlaşmasına göre daha sonradan değiştirilebilir.

2.6. Son Olarak

Yukarıda tasarlanan projenin en büyük özelliği avukatlık mesleğinin bir soruna sahip olduğunun romantizmden uzak, gerçekçi bir yaklaşımla kabul edilmesidir. Sorunun çözümü

esas olarak yine avukatlar bünyesinde olacaktır. Bu yüzden tasarlanan projede “ana hedef grup” olarak avukatlar grubu belirlenmiştir.

Ana hedef grubun stajyer avukat ve meslekte en fazla 2 yıl kıdemi bulunan avukatlardan seçilmesinin sebebi, mesleğe yeni atılmış kişilerin meslek bilincinin farkına henüz varamamış olması ve genç avukatların ileriki nesil avukatları oluşturan grup olduğu gerçeğidir. Bu şekilde tasarlanan proje aynı zamanda geleceğe yatırım yapan bir projedir.

Bir diğer özelliği ise projenin uygulanabilirliğinin kolay olmasıdır. Nitekim finans konusunda ciddi anlamda İstanbul Barosu’na yük olacak bir proje değildir. Aynı zamanda İstanbul Barosu’nun yukarıda tasarlanan seminerde büyük ölçüde fiziki ve teknik altyapıya sahip oluşu projenin bu şekilde hazırlanmasında önemli bir etkidir.

Tasarlanan projenin diğer bölgelerde uygulanmasının kolay olması bir başka önemli noktadır. Proje yukarıda belirtildiği şekilde Bakırköy İlçesi’nde başlayacak ve ilçe dahilinde bulunan hedef gruplara (Ana hedef grup hakkında seminerler yukarıda belirtildiği şekilde ayrı tutulmuştur.) seminer verilecektir. Bunun yanı sıra projenin diğer bölgelerde yahut şehirlerde uygulanması da mümkündür. Örneğin Şişli İlçesi’nde bu projenin başlatılması halinde ana hedef grup dışında kalan diğer gruplara (Çağlayan Adliyesi hakim, savcı, mahkeme kalemi ve icra kalemi memurları, Şişli Emniyet Müdürlüğü memurları, Şişli Tapu Müdürlüğü memurları) seminer verilebilecektir. Avukatların seminerleri İstanbul Barosu Staj Eğitim Merkezi’nde verilecek olup, Stajyer Avukatlar için öngörülen hukuk tekniği seminerleri Boğaziçi Avukatlar Derneği (Çağlayan Adliyesi Karşısında faaliyetlerini Yürütmekte olup AHD benzeri Avukatlık Akademisi Seminer Programları yürütmektedir.) seminer salonunda verilebilecektir. En nihayetinde projenin Türkiye’nin 81 ilinde uygulanabilirliği mümkündür. Fakat öncelikle büyükşehirlerdeki hedef gruplara uygulanması buralardaki sorunun daha belirgin olması açısından önemlidir.

Avukatlık mesleğinin etkinliğinin artırılması ancak meslekte varolan sorunların halledilmesiyle mümkün olacaktır. Meslekte ve meslek icracılarında varolan sıkıntıların aşılmasıyla avukatlık mesleğinin saygınlığı artacak bu şekilde toplum nezdinde doğru orantılı olarak etkinliği artacaktır. Proje kapsamında her ne kadar ayrıntı olarak gözükse de toplumda arzu edilen meslek olan avukatların tüm bu ayrıntılara dikkat etmesi gerekir. Saygın ve etkili avukatların artması ancak bu şekilde mümkün olabilecektir.

YARARLANILAN KAYNAKLAR

- 1- Avukatlıkta Geleceğin Uzmanı Projesi 2 . Dönem Tez Çalışması, <http://web.e-baro.web.tr/uploads/55/AVUKATLIKTA%20GELECE%C4%9E%C4%B0N%20UZMANI%20PROJES%C4%B0/agup2donemtez.pdf> Samsun 2013, erişim tarihi haziran 2015
- 2- http://www.barobirlik.org.tr/mevzuat/avukata_ozel/meslek_kurallari/avr_konseyi_9_nolu_tavsiye_karari.pdf, erişim tarihi haziran 2015
- 3- 1136 sayılı Avukatlık Kanunu, <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.1136.pdf>, erişim tarihi haziran 2015
- 4- İşte Avukatlık Mesleğinin Bilinmeyenleri Habertürk Yazı Dizisi, <http://www.haberturk.com/yazi-dizisi/haber/1070820-turkiyede-avukatlik>, erişim tarihi haziran 2015
- 5- Korkmaz Murat, Müvekkil Beklenti ve Tatmininin Avukat Tarafından Karşılanmasının Uygulamalı Olarak İncelenmesi, Ankara 2012
- 6- Av. Demir Şamil, <http://www.ankarabarusu.org.tr/siteler/ankarabarusu/tekmakale/2009-3/4.pdf>, erişim tarihi haziran 2015
- 7- Yücel Mustafa Tören, Avukatlık Meslek Etiğine Kriminolojik Bir Yaklaşım, <http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2008-75-410>, erişim tarihi temmuz 2015
- 8- Mısır M. Haşım, Mitolojiden Günümüze Savunma, <http://www.yeniyaklasimlar.org/m.aspx?id=2216>, erişim tarihi haziran 2015
- 9- <http://eski.ankarabarusu.org.tr/AcisKonusmalari.aspx?Type=Detail&id=3831>, erişim tarihi temmuz 2015
- 10- <http://www.hukuksokagi.com/avukat/turkiyede-avukat-sayisi-87-bin-her-893-kisiye-1-avukat-dusuyor/>, erişim tarihi temmuz 2015
- 11- <http://web.e-baro.web.tr/uploads/20/kitapcik.pdf>, erişim tarihi temmuz 2015
- 12- <http://adaletvehukuk.org/stajyer-avukatlar-icin-avukatlik-akademisi/>, erişim tarihi temmuz 2015
- 13- <http://zarafetakademi.com/index.php/hakkimizda/>, erişim tarihi temmuz 2015
- 14- <http://www.yasaizleme.org.tr/index.php/calisma-metinleri-arsiv/204-turkiye-barolar-birligi-nin-avukatlik-kanunu-nda-yapilmasini-onerdigi-degisiklik-tekliflerinin-1136-sayili-avukatlik-kanunu-ozelinde-incelemesi> , erişim tarihi haziran 2015

- 15- http://www.emmiler.av.tr/index.php?option=com_content&view=article&id=59:avukatlik-meslek-sorunlarna-farkl-bak-ve-coezuem-yollar-avmesut-ahin-&catid=43:ararmalarnz&Itemid=93, erişim tarihi haziran 2015
- 16- <http://www.genbaro.org/haber/avukatlik-mesleginin-en-onemli-sorunu.html>, erişim tarihi haziran 2015
- 17- <http://taayayinlari.gov.tr/upload/makale/taad1/4.pdf>, erişim tarihi haziran 2015